

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης
& Καταπολέμησης της Φτώχειας

ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ, ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

«Τοπικό Σχέδιο Δράσης Δήμου Νέας Προποντίδας»

Το παρόν Τοπικό Σχέδιο Δράσης αποτελεί ένα δυναμικό εργαλείο το οποίο διαμορφώθηκε ώστε να υποστηρίξει την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο, με τη συνδρομή όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Στοχεύει να συμβάλλει στην αποτελεσματική υλοποίηση και παρακολούθηση των δράσεων και των παρεμβάσεων της νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 και για το λόγο αυτό δύναται να αναπτύσσεται και να αναδιαμορφώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά(Ε.Σ.Κ.Ε ΡΟΜΑ) 2021-2030.....	6
ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	11
<i>Διοικητικά στοιχεία του Δήμου, ωφελούμενοι και τυπολογία.....</i>	<i>11</i>
Κέντρο Κοινότητας - Παράρτημα Ρομά.....	12
Εμπλεκόμενες δομές και εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν στο Δήμο.....	12
ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	14
<i>Σύντομη περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης.....</i>	<i>14</i>
<i>Ιεράρχηση θεμάτων ένταξης Ρομά στο Δήμο.....</i>	<i>18</i>
ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....	19
<i>Γενικοί Επιχειρησιακοί στόχοι του Δήμου αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά.....</i>	<i>19</i>
<i>Περιγραφή Διαδικασιών Διαβούλευσης.....</i>	<i>24</i>

Εισαγωγή

Το «Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη, την Ισότητα και τη Συμμετοχή των Ρομά των Δήμων» αποτελεί την εξειδίκευση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε συγκεκριμένες δράσεις που θα υλοποιηθούν από τον εκάστοτε Δήμο. Έχει ως σκοπό να περιγράψει τις προβλεπόμενες ενέργειες που πρόκειται να υλοποιηθούν σε τοπικό επίπεδο, το χρονικό διάστημα υλοποίησης τους καθώς και τεκμηριωμένο ενδεικτικό προϋπολογισμό ανά είδος παρέμβασης, σύμφωνα με τις ανάγκες των πληθυσμών Ρομά που διαβιούν στα όρια των Δήμων. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα επικαιροποιείται ανά διετία.

Πέρα από τις δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, στόχος είναι και η κοινωνική ένταξη και «γεφύρωση» της κοινωνικής απόστασης, που χωρίζει τους Ρομά από την υπόλοιπη τοπική κοινωνία μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις.

Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης καταρτίζεται από τις υπηρεσίες του ενδιαφερόμενου Δήμου ακολουθώντας, για λόγους διευκόλυνσης, τον τρόπο συμπλήρωσης που προτείνεται από την Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας ως αρμόδιος φορέας για τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης των Ρομά, η οποία δύναται να συνδράμει παρέχοντας κατευθύνσεις και περαιτέρω οδηγίες, εφόσον ζητηθεί.

Η βασική τυπολογία των περιοχών διαμονής των Ρομά σύμφωνα με την «Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο, 2021» ορίζεται ως:

Βασική κατάταξη περιοχών

1	ΟΙΚΙΣΜΟΙ	Σύνολο Περιοχών Διαβίωσης	Πληθυσμός Ρομά
	Τύπου Ι «Άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» Συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών.	77	12.216
	Τύπου ΙΙ «Μικτός καταυλισμός» Ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές /τσαντίρια, λυόμενες κατασκευές (container) με μόνιμη, συνήθως, χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας), συνήθως στις παρυφές κατοικημένης περιοχής.	122	46.838
	Τύπου ΙΙΙ «Γειτονιά» «Γειτονιά» σε μόνιμη χρήση, συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού ιστού (κυρίως σπίτια, κανονική οικοδομή - διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και κάποιες λυόμενες κατασκευές (container)).	67	34.741
2	ΔΙΑΣΠΑΡΤΑ : Διαβίωση εκτός Οικισμών	196	23.700
	ΣΥΝΟΛΟ	462	117.495

Η περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων του Δήμου ακολουθεί τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε επίπεδο οικισμού/καταυλισμού και καταγράφει, μεταξύ άλλων, τον αριθμό των ωφελούμενων, την εκτίμηση κόστους, τις πηγές χρηματοδότησης, τους δυνητικούς φορείς υλοποίησης και τις προαπαιτούμενες ενέργειες για την υλοποίηση των δράσεων.

Η ολοκληρωμένη παρέμβαση για την Κοινωνική ένταξη των Ρομά διαπνέεται από ολιστικό χαρακτήρα παρεμβαίνοντας και στους τέσσερις (4) Πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής.

Η βιωσιμότητα ωστόσο κάθε μορφής δράσης που αφορά την τοπική κοινότητα προϋποθέτει τη διασφάλιση συναίνεσης, συνεργασίας και συμμετοχής από την πλευρά των εκπροσώπων της ομάδας στόχου.

Προτεραιότητα αποτελεί η θετική κινητοποίηση των Ρομά, αλλά και των μη Ρομά κατοίκων, ώστε η σχεδιαζόμενη παρέμβαση να συνεισφέρει στην καταπολέμηση στερεοτύπων, στην ανάπτυξη θετικών προτύπων και καθιέρωση καθημερινών δεσμών της τοπικής κοινότητας που σε βάθος χρόνου θα συμβάλουν στην εξάλειψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.

Εκτός από μια σύντομη περιγραφή της νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030, το Τοπικό Σχέδιο Δράσης των Δήμων αποτελείται από τέσσερις (4) ενότητες.

Η **πρώτη ενότητα** αφορά στη συμπλήρωση διοικητικών στοιχείων και τυπολογίας των οικισμών/καταυλισμών παράλληλα με πληροφορίες για τα Κέντρα Κοινότητας και τα Παραρτήματα Ρομά ενώ η **δεύτερη ενότητα** περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης καθώς και των ενεργειών του δήμου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στους ως άνω οικισμούς/καταυλισμούς. Για την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αποστέλλεται συνημμένα η σύνοψη της έρευνας με θέμα «Καταγραφή οικισμών και πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (2021)» η οποία διεξήχθη με τη συμμετοχή των δήμων. Σε περίπτωση που υπάρχει μεταβολή σε αυτά θα πρέπει να επισημανθούν οι σχετικές αλλαγές.

Στην **τρίτη ενότητα** θα γίνει περιγραφή της επιχειρησιακής στρατηγικής του δήμου αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά που διαβιούν εντός των ορίων του, οι ευρύτεροι σχεδιασμοί και στόχοι, οι εμπλεκόμενοι φορείς, ο τρόπος διασφάλισης του ολιστικού χαρακτήρα των παρεμβάσεων και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Η **τέταρτη ενότητα** περιλαμβάνει δύο πίνακες. Ο πίνακας 1 αφορά τις προτεινόμενες δράσεις κάθε δήμου καθώς και τον αριθμό των ωφελούμενων, τον εκτιμώμενο

προϋπολογισμό τους, τους φορείς υλοποίησης, τις πηγές χρηματοδότησης καθώς και τους εμπλεκόμενους φορείς. Ο πίνακας 2 αφορά τον τρόπο υλοποίησης, τις προαπαιτούμενες ενέργειες και το χρονοδιάγραμμα των προτεινόμενων δράσεων. Οι πίνακες αυτοί θα πρέπει να συμπληρωθούν λαμβάνοντας υπόψη τη διασύνδεσή τους με τους Πυλώνες της Ε.Σ.Κ.Ε. Ρομά 2021-2030 (Παράρτημα 1) καθώς και τις δράσεις που αφορούν Ρομά και έχουν συμπεριληφθεί στα Περιφερειακά Προγράμματα της νέας Προγραμματικής Περιόδου ΕΣΠΑ 2021-2027 (Παράρτημα 2).

Επισημαίνεται ότι όπου κριθεί απαραίτητο θα πρέπει να συμπληρωθούν ξεχωριστοί πίνακες ανά οικισμό/καταυλισμό, εφόσον οι προτεινόμενες από το δήμο δράσεις ενδέχεται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και το πλήθος των ωφελούμενων πληθυσμών Ρομά (όπως π.χ. προσωρινή μετεγκατάσταση).

Επιπλέον, για τη αποτύπωση των προτεινόμενων δράσεων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η υφιστάμενη κατάσταση του πληθυσμού Ρομά κάθε δήμου όπως κατατέθηκε στην *Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας* βάσει της υπ. αρ. πρωτ: 48378/08.07.2021 επιστολή που αφορούσε στην καταγραφή των οικισμών και πληθυσμού Ρομά σε επίπεδο δήμων.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το παρόν Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα επικαιροποιείται ανά διετία.

Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030 (ΕΣΚΕ ΡΟΜΑ) ¹

Η νέα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά), εκπονήθηκε στη βάση των κατευθύνσεων, προτεραιοτήτων και στόχων, που έχουν τεθεί για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στο ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο ως το 2030, στη Σύσταση της 12ης Μαρτίου 2021, καθώς και στο Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Η ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 αποτελεί αναγκαίο πρόσφορο όρο (enabling condition) στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 για τον ειδικό στόχο “Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά” του ΕΚΤ+.

Η νέα στρατηγική στόχευση για την κοινωνική ένταξη των Ρομά με ορίζοντα δεκαετίας αποτελεί το αποτέλεσμα εις βάθος μελέτης και συμμετοχικής διαδικασίας, με τη συνεισφορά των συναρμόδιων υπουργείων και φορέων καθώς και των εκπροσώπων των φορέων Ρομά. Η νέα ΕΣΚΕ Ρομά διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) πυλώνες, οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τις εθνικές προτεραιότητες και στρατηγικούς στόχους, τα μέτρα πολιτικής και τις θεσμικές παρεμβάσεις για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά σε εθνικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι. «Πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά»

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙ. «Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά (εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, κοινωνική φροντίδα και στέγαση)»

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ. «Πρόληψη και καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων σε βάρος των Ρομά»

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙV. «Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή».

Η νέα στρατηγική:

- ☐ **διασυνδέει την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 με λοιπές εθνικές στρατηγικές** π.χ. Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας 2021 – 2027, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες 2020 – 2023, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού 2021 – 2023, κ.λπ.

¹ Η Ε.Σ.Κ.Ε Ρομά 2021-2030 είναι διαθέσιμη στο <http://egroma.gov.gr>

- ❑ **ενισχύει ιδιαίτερα την περιφερειακή & τοπική προσέγγιση** και προσβλέπει σε στρατηγικές συνεργασίες σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- ❑ **προωθεί τη συστηματική χαρτογράφηση των Ρομά στην Ελλάδα.**
- ❑ υποστηρίζει την **εφαρμογή τεκμηριωμένης πολιτικής (evidencebasedpolicies)** που βασίζεται στον **εντοπισμό των αναγκών των Ρομά σε τοπικό επίπεδο**, ώστε να συντονίζεται η ανάπτυξη ειδικών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες, τοπικών παρεμβάσεων.
- ❑ καθιερώνει **στρατηγικές συνεργασίες και συνέργειες** με βασικούς εμπλεκόμενους φορείς σε συγκεκριμένα ζητήματα κοινωνικής ένταξης των Ρομά.
- ❑ δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση, τη συμμετοχή και την αναβάθμιση δεξιοτήτων των **παιδιών και νέων Ρομά.**
- ❑ υπογραμμίζει τη **διάσταση του φύλου**, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ενδυνάμωση και την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της συμμετοχής των κοριτσιών και των γυναικών Ρομά.
- ❑ εξασφαλίζει **συστηματική διαβούλευση με τους εκπροσώπους των Ρομά και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών**, και οργανώσεων της νεολαίας Ρομά σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης.
- ❑ επενδύει στην **ανάπτυξη συστήματος δεικτών** που θα επιτρέψουν τη συστηματική παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη συνεχή προσαρμογή της νέας στρατηγικής.

Ωφελούμενοι

Ωφελούμενοι της Στρατηγικής είναι οι Ρομά οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, δηλαδή όσοι διαθέτουν την ελληνική ιθαγένεια, Ρομά πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν το δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις εξής ομάδες:

- Ρομά που διαβιών σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού,
- παιδιά και νέοι Ρομά,
- Ρομά εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (NEETs),
- γυναίκες Ρομά,
- αλλοδαποί Ρομά (σε συνέργεια με το πεδίο παρέμβασης της μεταναστευτικής πολιτικής για αλλοδαπούς Ρομά).

ΠΥΛΩΝΑΣ I. «Πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά»

Ο Πυλώνας I εστιάζει στην προστασία των ατόμων και οικογενειών Ρομά που βιώνουν συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και είτε βρίσκονται σε κατάσταση απόλυτης στέρησης είτε αδυνατούν να εξασφαλίσουν μέσω της χρήσης ιδίων πόρων (εισόδημα από απασχόληση, οικονομικές δραστηριότητες, περιουσία) αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Η συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού των Ρομά αποτελεί κατηγορία υψηλής προτεραιότητας της ΕΣΚΕ Ρομά, καθώς εμφανίζει τον υψηλότερο βαθμό κινδύνου και την επιτακτικότερη ανάγκη υποστήριξης από τις οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως σε περιόδους οικονομικής ύφεσης και έκτακτων συνθηκών (όπως π.χ. η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19). Η στόχευση των μέτρων επικεντρώνεται κατ' αρχήν στην ισότιμη πρόσβαση των ενδιαφερομένων Ρομά σε γενικά προγράμματα κοινωνικής προστασίας για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Προβλέπονται όμως και ειδικές παρεμβάσεις αποκλειστικής στόχευσης σε Ρομά για την επιτάχυνση της κοινωνικής ένταξης

ΠΥΛΩΝΑΣ II. «Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά»

Ο Πυλώνας II εστιάζει στην ισότιμη πρόσβαση των Ρομά στις βασικές υπηρεσίες και αγαθά που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην παροχή κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης, απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικής κατοικίας, παιδικής φροντίδας, μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικής πρόνοιας. Συγκεκριμένα, προωθείται η ανάπτυξη τομεακών μέτρων στους τομείς εκπαίδευσης, απασχόλησης, υγείας, κοινωνικής ένταξης και φροντίδας και στέγασης. Η στόχευση των τομεακών μέτρων επικεντρώνεται κατ' αρχήν στην ισότιμη πρόσβαση των Ρομά σε γενικές υπηρεσίες, προγράμματα και παρεμβάσεις (mainstreaming) που εξυπηρετούν το σύνολο του πληθυσμού. Προβλέπονται, όμως, και ειδικές παρεμβάσεις αποκλειστικής στόχευσης σε Ρομά (όπως, ενδεικτικά, η πρόληψη και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής των παιδιών Ρομά, πρόγραμμα υποτροφιών για Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες κλπ.), που επιδιώκουν να ενισχύσουν την κοινωνική ένταξη.

2Η κατηγορία αυτή αφορά σύμφωνα με την κρατούσα στατιστική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής άτομα, τα οποία α) είτε θεωρούνται φτωχοί (δηλαδή το διαθέσιμο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το 60% του μέσου εθνικού εισοδήματος, β) είτε ζουν σε κατάσταση στέρησης (δηλαδή στερούνται βασικά καταναλωτικά αγαθά ή αδυνατούν να ανταπεξέλθουν σε στοιχειώδεις υποχρεώσεις), γ) είτε ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας. Το 2019 περίπου 3.100.000 άτομα (30% του πληθυσμού) βρίσκονταν σε κίνδυνο φτώχειας ή / και κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2018).

ΠΥΛΩΝΑΣ III. «Πρόληψη και καταπολέμηση των διακρίσεων και των στερεοτύπων σε βάρος των Ρομά»

Ο Πυλώνας III εστιάζει σε παρεμβάσεις πρόληψης και καταπολέμησης των διακρίσεων κατά των Ρομά στις σχέσεις τους με το κράτος, την αγορά και την Κοινωνία των Πολιτών. Οι Ρομά που πλήττονται από τον ρατσισμό αφενός, βιώνουν τον αντίκτυπό του ως προς την ισότιμη πρόσβασή τους στην απασχόληση, την υγειονομική περίθαλψη, τη στέγαση, την κοινωνική φροντίδα και την εκπαίδευση, ενώ συχνά αντιμετωπίζουν και κρούσματα βίας ή καταπάτησης των δικαιωμάτων τους. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται λόγος για τον αντιτσιγγανισμό (antigypsyism), μία διακριτή μορφή ρατσισμού με ιστορικές ρίζες που εκδηλώνεται σε θεσμικό, κοινωνικό και διαπροσωπικό επίπεδο και απορρέει από αρνητικά, κατά βάση, στερεότυπα για τους Ρομά. Σύμφωνα με τον FRA, ο αντιτσιγγανισμός αποτελεί κύριο εμπόδιο στις προσπάθειες βελτίωσης των ευκαιριών, της διαβίωσης και της κοινωνικής ένταξης των Ρομά.

Στο πλαίσιο της νέας ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030, τα ζητήματα αυτά προσεγγίζονται διακριτά, δεδομένου ότι αποτελούν διαχρονικά κύριο παράγοντα ενίσχυσης και συντήρησης της περιθωριοποίησης των Ρομά και αντιμετώπισής τους με προκατάληψη και διαχωρισμό. Στο πλαίσιο του Πυλώνα III, προβλέπονται ειδικά θεματικά μέτρα με στόχο την πρόληψη και καταπολέμηση των διακρίσεων, των εγκλημάτων και της ρητορικής μίσους, του ρατσισμού και των πολλαπλών διακρίσεων σε βάρος των Ρομά. Επιπλέον, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε δράσεις με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα αποδοχής της διαφορετικότητας και της κουλτούρας των Ρομά, την ανάδειξη θετικών προτύπων καθώς και την προβολή των ιδιαίτερων πολιτισμικών και ιστορικών στοιχείων των Ρομά.

ΠΥΛΩΝΑΣ IV. «Πρωώθηση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή»

Ο Πυλώνας IV επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ρομά σε σχέση με την ουσιαστική συμμετοχή τους στον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση κρίσιμων δημόσιων πολιτικών. Παράλληλα, προωθεί ένα μοντέλο ενδυνάμωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων της κοινότητας των Ρομά, των δημόσιων αρχών και της Κοινωνίας των Πολιτών με την οικοδόμηση συνεργασίας και εμπιστοσύνης. Ο Πυλώνας IV περιλαμβάνει μέτρα με ανάλογες δράσεις για την ενίσχυση της ενδυνάμωσης των Ρομά και ειδικά των νέων και των γυναικών Ρομά,

με στόχο την ενεργό δραστηριοποίησή τους στα κοινωνικά δρώμενα, καθώς και για την προώθηση της συμμετοχής των Ρομά και της ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας με την τοπική κοινωνία και υπηρεσίες. Επιδιώκεται η ενίσχυση της αυτοδιαχείρισης και κοινωνικής χειραφέτησης των Ρομά ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στην προσωπική, επαγγελματική και κοινωνική ζωή. Επιπλέον, επιχειρείται η περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση συνθηκών κοινωνικού διαλόγου, διαβούλευσης και συναίνεσης για την ομαλή κοινωνική συνύπαρξη των Ρομά και μη Ρομά στην τοπική κοινωνία.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Διοικητικά στοιχεία του Δήμου, ωφελούμενοι και τυπολογία

Δημοτική Ενότητα	ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ
Περιφερειακή Ενότητα	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
Περιφέρεια	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	Αριθμός	Πηγή
Συνολικός πληθυσμός Δήμου	34391	ΕΛΣΤΑΤ
Συνολικός πληθυσμός Ρομά στο Δήμο	124	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Ποσοστιαία αναλογία πληθυσμού Ρομά με το γενικό πληθυσμό (%)	0,44%	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Συνολικός αριθμός περιοχών διαμονής	1	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
• Σύνολο καταυλισμών τύπου I	2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
• Σύνολο καταυλισμών τύπου II		
• Σύνολο καταυλισμών τύπου III		
Υπάρχουν Ρομά από άλλες χώρες (εκτίμηση και χώρες προέλευσης)	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Οικισμός/καταυλισμός ³	Αριθμός ωφελούμενων ανά οικισμό/καταυλισμό	Τύπος οικισμού/καταυλισμού σύμφωνα με την τυπολογία
Ν. ΠΟΤΙΔΑΙΑ - ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ	124	ΤΥΠΟΥ I

³ Σε περίπτωση της ύπαρξης άνω του ενός καταυλισμού/οικισμού, οι γραμμές του πίνακα θα προσαρμοστούν αναλόγως.

Σε περίπτωση που ο δήμος δεν έχει Παράρτημα Ρομά:

Α. Περιγράψτε τις ενέργειες που έχουν γίνει από το Δήμο για τη σύσταση Παραρτήματος Ρομά καθώς και το στάδιο που βρίσκεται η ως άνω διαδικασία. Αν δεν έχουν γίνει οι ενδεδειγμένες ενέργειες για τη σύσταση Παραρτήματος, περιγράψτε τους λόγους.

Η Δημοτική Αρχή Ν. Προποντίδας κατόπιν επικοινωνίας και υποδείξεως της Διαχειριστικής Αρχής ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, απέστειλε σχετικό έγγραφο στο υπουργείο Εργασίας, με το οποίο αιτείται τη σύσταση του Παραρτήματος Ρομά, οπότε και αναμένονται οι ανάλογες ενέργειες.

Β. Παρακαλούμε να οριστεί από το Δήμο στέλεχος επικοινωνίας (contact point) για τα ζητήματα που περιγράφονται στο Τοπικό Σχέδιο Δράσης:

Όνοματεπώνυμο Υπεύθυνου/ης για το Τοπικό Σχέδιο Δράσης ⁴	Τηλ.επικοινωνίας	Ηλ.Ταχυδρ.:
ΛΕΟΝΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	2373350281	mleontaki@nea-propontida.gr

Εμπλεκόμενες δομές και εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν στο Δήμο

Γ. Να αποτυπωθούν οι υπηρεσίες και οι φορείς που εξυπηρετούν και άλλες δράσεις για πληθυσμούς Ρομά (πχ. τοπικά γραφεία ΔΥΠΑ, Υπηρεσίες της Περιφέρειας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας, Διαχειριστικές Αρχές ΠΕΠ, Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας, Συμβουλευτικά κέντρα -Παραρτήματα ΚΕΘΙ, Ξενώνες κακοποιημένων γυναικών, Δομές ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ κλπ).

Κοινωνικές Δομές του Δήμου :

Στο Δήμο λειτουργούν οι εξής κοινωνικές δομές:

1) Κέντρο Κοινότητας

Το Κέντρο Κοινότητας στεγάζεται στην οδό Χρυσοστόμου Σμύρνης 14, στα Νέα Μουδανιά βρίσκεται σε απόσταση 12χλμ από τον οικισμό Ρομά και είναι στελεχωμένο από προσωπικό 4 ατόμων, με ειδικότητες Ψυχολόγου, Κοινωνικού Λειτουργού και Κοινωνιολόγου

2) 6 Παιδικοί – Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Δήμου Ν. Προποντίδας. Με τους πλησιέστερους Παιδικό και Βρεφικό Σταθμούς, να απέχουν 12χλμ από τον οικισμό Ρομά καθώς βρίσκονται στα Ν. Μουδανιά

⁴ Το ίδιο άτομο θα πρέπει να είναι και το Περιφερειακό Σημείο Επαφής από το Δήμο, σύμφωνα με την Ε.Σ.Κ.Ε Ρομά 2021-2030.

- 3) 4 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ). Το πλησιέστερο βρίσκεται στα Ν. Μουδανιά
- 4) 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (ΚΔΑΠ ΜΕΑ). Το πλησιέστερο βρίσκεται στην Πορταριά, 16 χλμ από τον οικισμό
- 5) 21 ΚΑΠΗ λειτουργούν σχεδόν σε όλες τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες του Δήμου Ν. Προποντίδας. Το πλησιέστερο είναι στην Ν. Ποτίδαια και απέχει 4,5χλμ από τον καταυλισμό των Ρομά
- 6) Κοινωνικό Παντοπωλείο, το οποίο βρίσκεται στα Ν. Μουδανιά
- 7) Κοινωνική Ιματιοθήκη, στα Ν. Μουδανιά
- 8) Κοινωνικό φροντιστήριο: Ο Δήμος Ν. Προποντίδας ανέλαβε τα τελευταία σχολικά έτη, την πρωτοβουλία για τη λειτουργία κοινωνικού φροντιστηρίου. Τα μαθήματα γίνονται τις απογευματινές ώρες στα Δημόσια σχολεία του Δήμου από εθελοντές καθηγητές. Μαθήματα υλοποιούνται όπου παρίσταται ανάγκη, με βάση τα αιτήματα των μαθητών
- 9) ΚΕΠ Υγείας, Δημοτικό Κέντρο Πρόληψης για την Υγεία (ΚΕΠ Υγείας). Μία δομή που σκοπό έχει την παροχή υπηρεσιών πρόληψης και προαγωγής της υγείας προς τους δημότες μας. Στεγάζεται στην οδό Βενιζέλου 5, στα Ν. Μουδανιά και βρίσκεται σε απόσταση 12χλμ από τον οικισμό Ρομά
- 10) ΚΗΦΗ: Στεγάζεται στη Νέα Καλλικράτεια και βρίσκεται σε απόσταση 34χλμ από τον οικισμό Ρομά
- 11) Σχολείο 2ης Ευκαιρίας, Ν. Μουδανιά
- 12) ΕΠΑΛ – Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο Ν. Μουδανιών
- 13) ΔΙΕΚ Ν. Μουδανιών
- 14) Κέντρο Δια Βίου Μάθησης Ν. Μουδανιών
- 15) ΟΑΕΔ – ΔΥΠΑ ΚΠΑ2 Νέων Μουδανιών
- 16) Ιδιωτικά Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης στα Ν. Μουδανιά και στα Πετράλωνα (τοπική κοινότητα του Δήμου Ν. Προποντίδας, σε απόσταση 33χλμ.)
- 17) ΟΓΕΕΚΑ – Δήμητρα, Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Απασχόλησης στον Αγ. Μάμα, τοπική κοινότητα του Δήμου Ν. Προποντίδας, η οποία απέχει 13 χλμ. από τον οικισμό των Ρομά
- 18) Οργανισμός Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΝΠΔΔ), ο οποίος δύναται να παρέχει τη δυνατότητα ακόμη και δωρεάν συμμετοχής ωφελουμένων Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων σε αθλητικά προγράμματα, αθλητικές ακαδημίες, ωδείο, φιλαρμονική, πολιτιστικά δρώμενα κ.α.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Σύντομη περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης

Περιγράψετε τυχόν σημαντικές μεταβολές (πχ. σημαντική μεταβολή πληθυσμού) στα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης έτσι όπως την έχετε ήδη περιγράψει στην καταγραφή που έχετε αποστείλει σχετικά με την αποτύπωση του πληθυσμού Ρομά στο δήμο σας.

Στη συνέχεια θα πρέπει να περιγράψετε τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πληθυσμοί Ρομά που διαβιούν στα όρια του δήμου σας καθώς και τις ενέργειες στις οποίες έχετε ήδη προβεί για την αντιμετώπισή τους.

Δεν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές από την τελευταία καταγραφή, παρά μόνο στον αριθμό των μόνιμων κατοίκων στον οικισμό/καταυλισμό.

Παράλληλα έχει γίνει καταγραφή κάποιων οικογενειών που ζουν σε διάσπαρτα σπίτια, εκτός οικισμού, εντός του αστικού ιστού. Συγκεκριμένα μια 8μελής οικογένεια στο Διονυσίου, μια 20 μελής οικογένεια στη Σωζόπολη και μια 6μελής οικογένεια στα Ν. Πλάγια. Οι συγκεκριμένες οικογένειες αποτελούν ωφελούμενους του Κέντρου Κοινότητας Δήμου Ν. Προποντίδας, οπότε λαμβάνουν εξατομικευμένη καθοδήγηση - υποστήριξη με στόχο την ενσωμάτωσή τους, σε τομείς όπως εκπαίδευση, απασχόληση, δράσεις αντιμετώπισης της φτώχειας κ.α.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά που ζουν στον καταυλισμό στα Γλυκά Νερά, Ν. Ποτίδαιας είναι:

α) **Μη αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης.** Ο οικισμός Ν. Ποτίδαιας είναι Τύπου Ι, άκρως υποβαθμισμένος με πρόχειρες κατασκευές, παραπήγματα, σκηνές, τσαντρία, λυόμενες κατασκευές, μη αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης και απουσία βασικών υποδομών.

β) **Υψηλό ποσοστό ανεργίας.** Τύπος κυρίαρχης μορφής απασχόλησης είναι η περιστασιακή άτυπη/αδήλωτη εργασία.

γ) **Υπερβολικά Αυξημένος αριθμός γεννήσεων**

- ανυπαρξία οικογενειακού προγραμματισμού
- έλλειψη γνώσεων σχετικά με την αντισύλληψη και την αναπαραγωγική υγεία
- αυξημένος αριθμός ανήλικων γονέων

δ) **Προβλήματα στον τομέα της δημόσιας υγείας και στον τομέα της πρόληψης:**

- έλλειψη προσωπικής φροντίδας και καθαριότητας σε ενήλικες και παιδιά
- ανεπαρκείς εμβολιασμοί
- υστέρηση σε πρόληψη θεμάτων γυναικολογικής φύσεως

- μη υγιείς διατροφικές συνήθειες
- κακή στοματική υγιεινή
- οι κακές συνθήκες υγιεινής που επικρατούν στον καταυλισμό τους καθιστά επιρρεπείς στις επιδημίες και δημιουργεί προβλήματα σε θέματα δημόσιας υγείας στην ευρύτερη περιοχή

ε) Εκπαίδευση

- χαμηλό μορφωτικό επίπεδο / Αναλφαβητισμός
- Η σχολική φοίτηση των παιδιών Ρομά χαρακτηρίζεται από αυξημένη μαθητική διαρροή, λόγω απόστασης από τα σχολεία, φαινομένων διακρίσεων και έλλειψης μόνιμης στέγης.
- έλλειψη συμμετοχής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, κατάρτιση, επαγγελματική ή και ανώτατη εκπαίδευση

στ) Κοινωνικά προβλήματα:

- ακραία φτώχεια
- σχέσεις αντιπαράθεσης, που υπάρχουν με τον μη Ρομά πληθυσμό της περιοχής
- ακραίες συνθήκες αποκλεισμού, που βιώνουν οι Ρομά στο καταυλισμό, ο οποίος μάλιστα αναπαράγεται από το ιδιότυπο γκέτο που έχει δημιουργηθεί.
- Παραβατικότητα, αναφορά προβλημάτων σε θέματα ασφαλείας των κατοίκων της περιοχής
- Αδυναμία πρόσβασης σε ψηφιακές υπηρεσίες

Ενέργειες αντιμετώπισης των προβλημάτων

Η Δημοτική Αρχή έχοντας γνώση των προβλημάτων και αναγκών του οικισμού παρεμβαίνει προκειμένου να καλύψει βασικές ανάγκες, ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής παρεμβάσεις:

- εγκατάσταση παροχών νερού, μία σε κάθε οικισμό με μη πόσιμο νερό
- βελτίωση οδικού δικτύου με χαλικοστρωση
- κατασκευή στάσης για τους μαθητές
- παροχή πρωινού στους μαθητές Ρομά του νηπιαγωγείου και του Δημοτικού Ν. Προτίδαιας

- στήριξη και καθοδήγηση στην τακτοποίηση εκκρεμοτήτων για την ένταξη τους σε προγράμματα αντιμετώπισης της ανθρωπιστικής κρίσης ή και για την λήψη επιδομάτων που πιθανόν να δικαιούνται
- υποστήριξη τους, είτε είναι δικαιούχοι του Κοινωνικού Παντοπωλείου είτε για ανθρωπιστικούς λόγους εκτάκτως, σε τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης, αλλά και μικροέπιπλα και υπηρεσίες (όπως δωρεάν επισκέψεις σε γιατρούς, φροντιστηριακά μαθήματα κ.α.)
- κάλυψη των αναγκών τους σε ένδυση, υπόδηση, κουβέρτες, λευκά είδη, χωρίς προϋποθέσεις από την κοινωνική ιματιοθήκη του Δήμου Ν. Προποντίδας
- εφαρμογή προγράμματος δωρεάν εμβολιασμού των παιδιών (ανεξάρτητα κατοχής ΑΜΚΑ) σε συνεργασία με ΜΚΟ
- διασφάλιση της ένταξη του σχολείου Ν. Ποτίδαιας, όπου φοιτούν τα τσιγγανόπαιδα του οικισμού στο πρόγραμμα “Σχολικών γευμάτων”
- απασχόληση ως εργάτες καθαριότητας-πρασίνου στο Δήμο, μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας.
- υλοποίηση προγράμματος κοινωφελούς εργασίας ως εναλλακτική έκτισης ποινής, από το οποίο έχουν ωφεληθεί αρκετοί Ρομά του οικισμού Ν. Ποτίδαιας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ-ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ-ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ-ΑΠΕΙΛΕΣ

Καταγράψτε τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες που υπάρχουν στο δήμο καθώς και τις τυχόν ευκαιρίες και απειλές που υφίστανται σε σχέση με τη διαβίωση, την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική ένταξη των Ρομά που διαβιούν στο Δήμο σας.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	1. Εύκολη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες 2. Ικανή αστικοδημοτική τακτοποίηση του πληθυσμού 3. Ικανοποιητικό ποσοστό εμβολιασμού των παιδιών 4. Λειτουργία κοινωνικών δομών και υπηρεσιών στο Δήμο, πχ Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνική ιματιοθήκη κ.α 5. Κατοχή ΑΦΜ και συνέπεια στη κατάθεση φορολογικών δηλώσεων από τους ΡΟΜΑ 6. Υγειονομική κάλυψη και κατοχή ΑΜΚΑ 7. Λειτουργία Κέντρου Κοινότητας
ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	1. Χαμηλά εισοδήματα κάτω από τα όρια της φτώχειας 2. Δυσκολίες στην πρόσβαση σε δομές εκπαίδευσης 3. Κακές συνθήκες στέγασης- ύπαρξη παραγκών 4. Καταπατημένες ιδιωτικές εκτάσεις εκτός σχεδίου πόλης 5. Έλλειψη διαμορφωμένων κοινόχρηστων χώρων 6. Υποτυπώδες δίκτυο ύδρευσης 7. Ανυπαρξία αποχετευτικού δικτύου 8. Πολυπληθείς – πολύτεκνες οικογένειες – χωρίς γνώσεις σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης και αναπαραγωγικής

	υγείας 9. Ανήλικοι γονείς 10. Υψηλά ποσοστά γεννήσεων 11. Υψηλό ποσοστό ανήλικων στον οικισμό – μεγαλύτερο από των ενηλίκων (55 ενήλικες και 69 παιδιά) 12. Υψηλά ποσοστά ανεργίας 13. Χαμηλή πρόσβαση γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας 14. Πρόβλημα στην πρόληψη και φροντίδα σε θέματα υγιεινής και προσωπικής φροντίδας 15. Χαμηλό ενδιαφέρον, αμέλεια γυναικείου πληθυσμού για τεστ ΠΑΠ και μαστογραφίες 16. Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού είναι αναλφάβητο 17. Παρατηρούνται φαινόμενα μαθητικής διαρροής 18. Ύπαρξη αρνητικών στερεοτύπων και προκατάληψης απέναντι στην κοινότητα των ΡΟΜΑ 19. Πλειονότητα οικογενειών έχει ως μοναδικό εισόδημα το ΕΕΕ και το επίδομα παιδιού 20. Ψηφιακός αποκλεισμός και ανισότητες λόγω αδυναμίας πρόσβασης στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) που δυσχεραίνει την διεκπεραίωση των συναλλαγών τους με το κράτος (π.χ. υποβολή αιτήσεων για επιδόματα, εγγραφή μαθητών στο σχολείο, αιτήσεις για εργασία, συμμετοχή στην τηλεκπαίδευση κλπ.).
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	1. Πολιτική βούληση για επίλυση του ζητήματος 2. Βούληση του πληθυσμού ΡΟΜΑ για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και πιθανής μετεγκατάστασης 3. Πρόθεση της δημοτικής αρχής για δημιουργία θέσεων εργασίας στις ανταποδοτικές υπηρεσίες του Δήμου και χορήγηση αδειών λαϊκής αγοράς 4. Χαμηλή κινητικότητα του πληθυσμού, που δημιουργεί προϋποθέσεις εδραιοποίησης- ένταξης και κοινωνικής ενσωμάτωσης 5. Έφεση τοπικού πληθυσμού στην άσκηση αυτοαπασχολούμενης εργασίας 6. Δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής στοχευμένα για την ομάδα των ΡΟΜΑ (γυναικολογικές εξετάσεις, εμβολιασμοί παιδιών) 7. Υλοποίησης προγραμμάτων δια βίου μάθησης
ΑΠΕΙΛΕΣ	1. Κοινωνικός αποκλεισμός 2. Απροθυμία ιδιωτών ενοίκιασης ακινήτων στους ωφελούμενους Ρομά 3. Καταπατημένες ιδιωτικές εκτάσεις σε κυριότητα ιδιωτών (κίνδυνος διοικητικής απομάκρυνσης από το χώρο) 4. Μη δυνατότητα άμεσης πρόσληψης στις ανταποδοτικές υπηρεσίες του Δήμου 5. Ελάχιστες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη-εγκλωβισμός σε περιορισμένες επαγγελματικές ενασχολήσεις, λόγω έλλειψης ικανών επαγγελματικών δεξιοτήτων 6. Ελλιπής συγκοινωνία κατά τις βραδυνές ώρες από τον καταυλισμό στα Ν. Μουδανιά, για την πρόσβαση στο εσπερινό σχολείο ή στο ΣΔΕ

Ιεράρχηση θεμάτων ένταξης Ρομά στο Δήμο

Περιγράψτε εν συντομία τα βασικότερα θέματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά που διαβιούν στο δήμο σας αναφορικά με την κοινωνική τους ένταξη, ιεραρχήστε τα με κλίμακα 1-5 και περιγράψτε την προτεινόμενη αντιμετώπιση ανά θέμα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΘΕΜΑΤΟΣ	ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ (1 – σημαντικότερο – ΩΣ 5 λιγότερο σημαντικό)	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
Στέγαση και βασικές υποδομές	I	Δημιουργία αποδεκτών συνθηκών διαβίωσης, είτε βελτιώνοντας τις ήδη υπάρχουσες κατοικίες εντός του υφιστάμενου οικισμού, είτε μετακινώντας τον πληθυσμό σε ασφαλείς και λειτουργικές κατοικίες εντός ή εκτός του αστικού ιστού
Καταπολέμηση της φτώχειας	II	Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των ενδιαφερομένων Ρομά σε γενικά προγράμματα κοινωνικής προστασίας
Εκπαίδευση	III	Διασφάλιση ένταξης και της εύκολης πρόσβασης των παιδιών στην εκπαίδευση-εκπαίδευση ενηλίκων
Πρωώθηση στην απασχόληση	IV	Παρέμβαση με στόχο την προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας
Υγεία	V	Εξασφάλιση πρόσβασης στην υγεία και κοινωνική φροντίδα.
Κοινωνικοποίηση	VI	Υλοποίηση δράσεων με στόχο την κοινωνική τους ενσωμάτωση

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Γενικοί Επιχειρησιακοί στόχοι του Δήμου αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά

Θα πρέπει να αναφερθούν οι γενικοί στόχοι και το «όραμα» του δήμου αναφορικά με τους πληθυσμούς Ρομά, οι ενδεχόμενες προτεραιότητες, η εξασφάλιση του ολιστικού χαρακτήρα των επικείμενων παρεμβάσεων, καθώς και οι τρόποι που οι δράσεις και οι παρεμβάσεις θα επηρεάσουν την καθημερινότητα και εν γένει τις συνθήκες διαβίωσης της κοινότητας Ρομά και της τοπικής κοινωνίας.

Προτεραιότητα του Δήμου Ν. Προποντίδας αποτελεί αρχικά η σύσταση Παραρτήματος ΡΟΜΑ στο υπάρχον Κέντρο Κοινότητας, μέσω του οποίου θα διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη συνεργασία του Δήμου με τους κατοίκους ΡΟΜΑ, όπως και η καλύτερη επίτευξη των στόχων του Δήμου για τον πληθυσμό ΡΟΜΑ της περιοχής.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

I ΣΤΕΓΑΣΗ

Οι ειδικές δράσεις που δύναται να υλοποιηθούν:

Εξασφάλιση στέγης με αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης για τα μέλη των οικογενειών ΡΟΜΑ

3 Πιθανές εκδοχές:

- υποστηρικτικές δράσεις και ενέργειες που απαιτούνται για την στεγαστική αποκατάσταση των Ρομά, όπως αντικατάσταση παραπηγμάτων με οικισμούς, δημιουργία υποδομών και γενικότερα βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στον ήδη υπάρχον οικισμό
- σχεδιασμό και υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων μετεγκατάστασης του οικισμού στα πρότυπα της κοινωνικής κατοικίας
- δράσεις που εντάσσονται σε πρωτοβουλίες της εθνικής στρατηγικής, για την ένταξή τους στον αστικό ιστό με τη χρήση προγραμμάτων όπως επίδομα στέγασης, “Στέγαση και Εργασία” κ.α.

Οριζόντιες Υποστηρικτικές Δράσεις:

Συνεχής συνεργασία και διαμεσολάβηση με τους Ρομά της περιοχής, τις υπηρεσίες του Δήμου και τους μη Ρομά κατοίκους της περιοχής προκειμένου να υιοθετηθεί η καλύτερη πιθανή εκδοχή, με επικρατέστερη και οικονομικά περισσότερο συμφέρουσα αυτή της μετεγκατάστασης του πληθυσμού στον αστικό ιστό.

Έως ότου όμως ολοκληρωθεί η μετεγκατάσταση, θα υπάρξουν παρεμβάσεις λειτουργικής αναβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων Ρομά, όπως προαπαιτούμενες κοινωνικές έρευνες και μελέτες, συνεργασίες εξασφάλισης προσπελασιμότητας στους οικισμούς (λ.χ επέκταση αναδιάρθρωση και πύκνωση δρομολογίων αστικών συγκοινωνιών), δράσεις οργάνωσης της καθαριότητας των οικισμών και αποκομιδής απορριμμάτων, προμήθειας εξοπλισμού (κάδοι απορριμμάτων), αναδιάταξη επέκταση δρομολογίων απορριμματοφόρων, εφαρμογή δράσεων ανακύκλωσης κλπ

II. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

- Διασφάλιση της πρόσβαση των Ρομά σε επαρκείς εισοδηματικούς πόρους
- Διασφάλιση της πρόσβασης των Ρομά σε παροχές οικονομικής στήριξης της μητρότητας και της οικογένειας
- Διασφάλιση της πρόσβασης τους σε βασικά είδη διαβίωσης
- Πρόσβαση σε διευκολύνσεις μετακίνησης

III ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι ειδικές δράσεις που δύναται να υλοποιηθούν:

1. Κοινωνικοποίηση και προετοιμασία των παιδιών Ρομά για την ομαλή τους ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία:

- Υλοποίηση προγραμμάτων υποδοχής και προετοιμασίας των παιδιών για την επιτυχή ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Κοινωνικοποίηση με ένταξή τους σε παιδικούς σταθμούς με άλλα παιδιά, υποστήριξη της λειτουργίας ολοήμερων σταθμών κ.α.

2. Καταπολέμηση της μαθητικής διαρροής:

- Υλοποίηση προγραμμάτων εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας και ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για να εξασφαλιστεί η ομαλή ένταξη των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα
- Λειτουργία προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, προγράμματα ενημέρωσης για θέματα υγιεινής και καθαριότητας με στόχο μέσα από τη βελτίωση της προσωπικής αυτοεκτίμησης και της εξωστρέφειας, την καλύτερη ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία, προγράμματα αντιμετώπισης της σχολικής βίας, των στερεοτύπων της μαθητικής κοινότητας και ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκτός σχολείου

- ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων (digital competences) στους Ρομά ώστε να παρέχονται ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ψηφιακό περιεχόμενο και εκμάθησης χρήσης των εφαρμογών ΤΠΕ

3. Καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού και διάδοση της Δια βίου Μάθησης

- διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομα στη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στην ανώτατη εκπαίδευση και δια βίου μάθηση
- υποστήριξη της λειτουργίας του σχολείου δεύτερης ευκαιρίας αλλά και υλοποίηση προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας μέσω του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης.

4. Οριζόντιες Υποστηρικτικές δράσεις

- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη στις οικογένειες Ρομά για την ανάδειξη της αναγκαιότητας και χρησιμότητας της εκπαίδευσης
- συμβουλευτική στήριξη στις οικογένειες του γενικού πληθυσμού, στους μαθητές και στους συλλόγους γονέων για την αντιμετώπιση στερεοτύπων
- δράσεις μεταφοράς των παιδιών Ρομά στην έδρα των υποδομών που αντιστοιχούν σε κάθε στάδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας (παιδικός σταθμός, νηπιαγωγείο, δημοτικό σχολείο) αξιοποίηση δημοτικών ή ιδιωτικών πρωτοβουλιών για χρήση-μίσθωση-διάθεση σχολικού οχήματος κ.α
- Πρόγραμμα “Σχολικά γεύματα”- Παροχή πρωινού σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

IV ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Οι ειδικές δράσεις που δύναται να υλοποιηθούν:

1. Υποστήριξη των Ρομά στην αγορά εργασίας

- Διασφάλιση της πρόσβασης των Ρομά σε διαθέσιμες υποστηρικτικές υπηρεσίες ένταξης στην αγορά εργασίας
- Διασφάλιση της πρόσβασής τους σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης γενικού πληθυσμού και ευάλωτων ομάδων
- Εξειδικευμένες υποστηρικτικές δράσεις για την ενίσχυση της πρόσβασης των Ρομά σε ποιοτική και βιώσιμη απασχόληση και ανάπτυξη δεξιοτήτων απασχολησιμότητας
- προγράμματα ενεργητικής ένταξης Ρομά και γενικότερα ευπαθών κοινωνικά ομάδων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

V. ΥΓΕΙΑ

Στον τομέα της Υγείας έχουν προβλεφθεί και σχεδιαστεί παρεμβάσεις, όπως:

- Διασφάλιση της πρόσβαση των Ρομά στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας
- Διασφάλιση της πρόσβασής τους σε προγράμματα Αγωγής Υγείας και παρεμβάσεις πρόληψης και προαγωγής υγείας στο γενικό πληθυσμό με έμφαση τα παιδιά και τις ευάλωτες ομάδες.
- Πρόσβασή των Ρομά στο Εθνικό πρόγραμμα Προσυμπτωματικού ελέγχου και στο Εθνικό πρόγραμμα Προγενετικού Ελέγχου
- Πρόσβαση των Ρομά σε προγράμματα καταπολέμησης των εξαρτήσεων
- Παρεμβάσεις άμεσης ανακούφισης και υγειονομικής θωράκισης

Οριζόντιες παρεμβάσεις

- Εμβολιαστική κάλυψη των παιδιών Ρομά
- Παροχή ψυχοκοινωνικής στήριξης μέσω του Κέντρου Κοινότητας
- Υπηρεσίες ενημέρωσης, παρακολούθησης και προώθησης ατομικής, στοματικής υγιεινής (σε επίπεδο οικογένειας, σχολείου κ.λπ.), εμβολιασμοί, γυναικολογικοί έλεγχοι πρόληψη για τον περιορισμό διασποράς της covid-19.κ.λπ.
- Παροχή συμβουλευτικής σε θέματα οικογενειακού προγραμματισμού, HIV/AIDS αναπαραγωγική και σεξουαλική υγεία, προγεννητική, περιγεννητική και επιλόχεια φροντίδα, αντισύλληψη
- Παροχή συμβουλευτικής σε θέματα όπως σεξουαλική βία, βιασμός, σεξουαλική εκμετάλλευση, παιδική σεξουαλική εκμετάλλευση,
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για θέματα ενδοοικογενειακής βίας, ισότητα των φύλων,
- Εμβολιασμός κατά HPV,
- διατροφικές συμβουλές, συμπεριλαμβανομένων και συμβουλών υγιεινής διατροφής,

VI. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

στο πλαίσιο του στόχου προβλέπονται δράσεις για την αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης μέσω προγραμμάτων ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, ανταπόκρισης στους κανόνες

κοινωνικής συμπεριφοράς (υποχρεώσεις και δικαιώματα) και δράσεων υποστήριξης των Ρομά για τις συναλλαγές τους με δημοσίους φορείς, προκειμένου να διευκολυνθεί η κοινωνική ενδυνάμωση κάθε μέλους της ρομά κοινότητας. Γίνεται αντιληπτό ότι τα παιδιά αποτελούν κρίσιμο πληθυσμό για την μεσομακροπρόθεσμη επιτυχία των συγκεκριμένων δράσεων.

VII. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ

- Ενίσχυση της ενδυνάμωσης των Ρομά με έμφαση σε νέους και γυναίκες Ρομά
- Ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και της ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας

Περιγραφή Διαδικασιών Διαβούλευσης

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, ο τελικός σχεδιασμός του Σχεδίου Δράσης θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα διαβούλευσης και συνεργασίας με τους Ρομά και με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών υπέρ των Ρομά, τους εμπλεκόμενους τόσο από την τοπική κοινωνία όσο και από τη Δημοτική Αρχή, αλλά και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (αν υπάρχουν), παρακαλούμε να περιγραφούν οι διαδικασίες διαβούλευσης που ακολουθήθηκαν τα θέματα συζητήσεων, ο τόπος συναντήσεων, ο αριθμός των συνεδριάσεων, οι αποφάσεις, κτλ.⁵

Ο Δήμος Ν. Προποντίδας ακολούθησε τις εξής διαδικασίες διαβούλευσης

1. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ μέσω ανάρτησης του σχετικού τοπικού σχεδίου δράσης στην ιστοσελίδα του Δήμου, με στόχο την ενημέρωση των δημοτών,
2. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟΨΕΩΝ σχετικά με το τοπικό σχέδιο δράσης, μέσω ανάρτησης σχετικού συνδέσμου στην ιστοσελίδα του Δήμου, με στόχο την εκτίμηση της δυναμικής των απόψεων των δημοτών
3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ-ΕΜΠΛΟΚΗ των δημοτών, μέσω διοργάνωσης δημόσιας συζήτησης με στόχο να κατανοήσουν τα μέλη της κοινωνίας των πολιτών ότι, μέσα από την εμπλοκή τους στη διαδικασία, τα ενδιαφέροντα τους λαμβάνονται υπόψη και ότι η δυναμική της συμμετοχής τους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση που θα ληφθεί.

⁵ Διάφορες μέθοδοι διαδικασιών Διαβούλευσης περιγράφονται στο εγχειρίδιο της Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε (https://www.eetaa.gr/odhgoi/22102020_odhgos_diavoulefshe_gia_OTA.pdf)